

відзначили більшу ефективність групових форм роботи, які дозволяють подолати зазначені недоліки. За впровадження групових форм самостійних робіт висловилися близько 60 % студентів. На їхню думку, така форма організації самостійної роботи дасть можливість подати результати своєї праці не тільки викладачам, а й одногрупникам та отримати відповідну оцінку. Отже, у цьому разі самостійна робота буде мати соціально-особистісний та навчальний ефект.

Однак реалізація такого підходу має і деякі проблеми, про що свідчить значна кількість студентів (40 %), що віддала перевагу індивідуальним формам самостійної роботи. Причиною цього, як показує практика, може бути те, що такі форми навчання використовуються настільки рідко, що студенти часто не готові до цього. Виявляється і побоювання проявити себе перед викладачами та одногрупниками, і невміння узгоджувати та координувати свої дії з діями товаришів, і недостатньо сформований рівень спілкування. З цього випливає, що на сьогодні актуальним завданням є формування у студентів здатності до групової взаємодії як важливої умови ефективної навчальної діяльності.

В університетах непедагогічного профілю найбільш продуктивне вирішення цього завдання можливе у межах психолого-педагогічної підготовки. Оскільки саме у викладанні психолого-педагогічних дисциплін стає можливим поступовий перехід від пізнання індивідуально-психологічних якостей до розробки стратегії і тактики взаємодії людини в суспільстві.

Ю. К. СЕМЕНИЧЕНКО, асистент кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу КНЕУ

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДІВ У АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчання студентів за банківським профілем є однією з важливих складових освіти економічних спеціалістів. Вагому частку становлять при цьому дисципліни «Аналіз банківської діяльності», «Стратегічний аналіз банку». Впровадження нових методів і методик в аналіз банківської діяльності є етапом удосконалення вивчення й оцінювання студентами операцій комерційних банків, а також поліпшення їх діяльності. В усьому різ-

номанітті аналізу здійснення операцій банків вивчення аналізу ефективності операцій посідає одне з важливих місць, що дозволяє оцінити аналітикам результативність функціонування конкретного банку.

Аналіз кінцевого фінансового результату діяльності банку складається з чотирьох складових: аналізу джерел прибутків; аналізу доходів комерційного банку; аналізу витрат банку; аналізу фінансових коефіцієнтів прибутковості. За аналізу доходів і витрат традиційно застосовують структурний аналіз і оцінку рівня показників (наприклад, середньої процентної ставки). За аналізу коефіцієнтів прибутковості вивчають їх динаміку, проводять факторний аналіз.

Крім цих методів, для аналізу дохідності і прибутковості банку доцільно ширше використовувати такі статистичні методи, як кореляційно-регресійний аналіз, різні способи згладжування та аналітичного вирівнювання динамічних рядів за допомогою розрахунку плинних середніх, центрованих плинних середніх, експоненціального згладжування, оцінки сезонних коливань. Ці методи є елементами прогнозування ділової активності банку. Здатність скласти надійні оцінки майбутніх показників — процентних доходів від кредитних операцій або коефіцієнтів прибутковості кредитних операцій банків — забезпечить багатьом комерційним банкам перевагу у конкурентній боротьбі. Такі прогнози можна використовувати для прийняття тактичних і стратегічних рішень. Альтернативні методи прогнозування використовують прийоми аналізу рядів динаміки.

Більш раціональний підхід до управління оснований на прогнозуванні ситуації, за якого управлінські рішення попереджують виникнення проблеми і формують комплекс заходів із запобігання або пом'якшення негативних наслідків. Складання прогнозу є необхідною умовою для успішного управління фінансами.

Моніторинг фінансового стану комерційного банку на підставі аналізу рядів динаміки та прогнозування тенденцій системи показників діяльності банку, які всебічно характеризують напрям та інтенсивність змін в його активах і пасажах, повинні проводити як сам банк, так і банківський нагляд НБУ. Такий прогноз сприятиме обґрунтованому вибору оптимальних управлінських рішень на основі аналізу тенденцій зміни основних показників діяльності банків, а також передбаченню таких змін у майбутньому. При цьому ефективність управлінських рішень залежить не лише від застосування системного прогнозування, а й від вчасного перед-

бачення керівництвом банку та Національного банку України впливу управлінських рішень на фінансові показники діяльності установи.

За системного, комплексного підходу до аналізу та прогнозування діяльності банк належить розглядати як складний динамічний організм, функціонування і розвиток якого описують за допомогою системи параметрів-індикаторів. Для аналізу та прогнозування фінансових результатів банку застосовують економіко-математичні методи й моделі, які найточніше відбивають кредитну діяльність банку.

Н. М. СІНІЦИНА, ст. викладач кафедри іноземних мов факультету міжнародної економіки і менеджменту КНЕУ

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЗНАЧЕННЯ ПОЗИЦІЇ АВТОРА СТАТТІ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЕПІСТЕМІЧНИХ ОПЕРАТОРІВ ТЕКСТУ

Важливим і корисним матеріалом для навчання студентів іноземних мов є статті економічного змісту з іноземних газет і журналів. Але студенти можуть використовувати ці статті не тільки як навчальний матеріал для вивчення мов і не тільки для здобуття з них певних фактів, а й для формування власних поглядів на економічні процеси, вміння аналізувати події і розвитку творчого мислення.

Одним з факторів, що сприяє досягненню цих цілей, є вміння сприймати і аналізувати позицію автора статті, яка передається через певну модальність. У цій статті йдеться про епістемічну модальність, основними поняттями якої є «знаю», «вважаю», «не знаю», «спростовую». Ці оператори є універсальними елементами будь-якої мови, тобто будь-яке висловлювання, що має пропозиційний зміст, супроводжується експліцитним або імпліцитним модусом [1], іншими словами, будь-яка інформація завжди подається суб'єктом виходячи з його власної точки зору.

Епістемічні оператори (ЕО) як засоби вислову епістемічної модальності, що виражають ставлення автора до істинності свого вислову, можна уявити як функціонально-семантичне поле. Будь-який літературний текст містить у собі низку модальностей, оскільки